ז א מיי׳ פ״א מהלי שבת

הלכה יט ופ"ב מהלי שגגות הלכה א סמג עשין

חב מיי׳ (פ"ג מהל׳ שבת

הלי י"ח) פ"ט הלי

(ופ׳ כ״ב הלכה א) סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי

סעיף ו: בי ג מיי׳ פי״ג מהל׳ שבת הלכה א ופי״ד הלכה ז

סמג שם טוש"ע א"ח סי

חוח' ישויה

שמה סעיף יט וטור שמח:

כאז לחצר אחרת כדבעא מיניה רבא מר"ג

היתה ידו מלאה פירות והוציאה לחוץ מהו

להחזירה לאותה חצר א"ל מותר לחצר

אחרת מהו א"ל אסור ומאי שנא לכי ¢תיכול

עלה כורא דמילחא התם לא איתעבידא

מחשבתו הכא איתעבידא מחשבתו: גופא

בעי רב ביבי בר אביי הדביק פת בתנור

התירו לו לרדותה קודם שיבוא לידי חיוב

חטאת או לא התירו א"ל רב אחא בר אביי

לרבינא היכי דמי אילימא בשוגג ולא אידכר

ליה למאן התירו °ואלא לאו דאיהדר ואידכר

סמי מחייב והתנן א אכל חייבי חמאות אינן סמי

חייבין עד שתהא תחלתן שגגה וסופן

שגגה אלא במזיד קודם שיבא לידי איסור

םקילה מיבעי ליה אמר רב שילא לעולם

בשוגג ולמאן התירו לאחרים מתקיף לה רב

ששת סוכי אומרים לו לאדם חמא כדי

שיזכה חבירך אלא אמר רב אשי לעולם

במזיד ואימא קודם שיבא לידי איסור סקילה

רב אחא בריה דרבא מתני לה בהדיא

אמר רב ביבי בר אביי יהדביק פת בתנור

התירו לו לרדותה קודם שיבא לידי איסור

סקילה: פשם העני את ידו: אמאי חייב

ל) ועירובין לו.] חולין יב. ה) [עירופין טון חופין יכו קיבו, כ) לקמן קבו, ג) נ״א רב אשי, ד) מנחות מח. רב חשי, ד) מנחות מח. [קידושין נה:] ועי' בעירובין לב:, ה) [עי' מוס' לקמן ז. ד"ה וטחן, ו) לחמן לו., ד"ה וטח], ז) כקמן טו, ז) [שם זו. גיטין עט. ב"ק ע:], ח) [שייך לדף ג:], טו בס"ח ליחת, י) [בחום' גיטין מח: סוף ד"ה כופין כתבו ועוד מנוה דרבים שחני ע"ש ועי" תום' פסחים פח: ד"ה כופיןן, ל) ושייך לע"בן,

גליון הש"ם

גמ' ואלא לאו דאהדר ואידכר מי מחייב. עיין שו"ת תולדות לדס המיותסוי לרמנ"ן סי' ר"ס: תום' ד"ה שיבא וכו' וכודאי קוד' שיבא ובו תאפה אם לא ירדנה. עיין יייי דס לי יו״ל מוס' ד״ה האפה אם לא ידרנה. עיק גיטין לף לג ע״ל מוס' ד״ה ולפקעינהו: בא״ד דודאי לא היה בדעתו לדדות מל' זה משמע דמש״ה לל הוי התראת ס'. ואלו ממש"כ הסכרסת סי. וספר ממשיים אחייכ וכן בשבועה לא אוכל זה אם אוכל זה. משמע דשלא אוכל זו אם לא אוכל זו לא הוי התראת ס' כיון דמחוסר מעשה אף דלא שייך לומר דהיה בדעתו שלא לאכלו תעשה סף דכח שיין נותר דהיה בדעתו שלח לחכלו דהח חפילו בהיפוך תרח דעתו לחכלו: תום' ד"ח אבל למטה וכו' כשהחפין בידו. ע"ל לב ע"ח מוס' ד"ה : כתם

מוסף רש"י

. לכי תיכול עלה כורא דמילחא. כשתמדוד לי כור של מלח בשכר שאומר לך, יב. וכעי"ז שם קיב. וערובין לו.). קלוטה. נמוך האויר, במי שהונחה. לאכז וגיחיו

רבינו חננאל

ופירשה רב נחמז באותה לא עשה כלום כי לא נעשית מחשבתו, שרצה להשליכן לחצר אחרת ולא עלתה לו מחשבתו. והא דתני ואסורו אסור להחזירה בחצר אחרת שהרי אם יחזירנה לחצר אחרת הרי נעשית מחשבתו ולפיכך אסור. בעיא דרב ביבי בר אביי תירצה רב ב ב. אבי אבי איניו יב אשי הכי, הדביק פת בתנור בשבת במזיד התירו לו לידי איסור סקילה או לא, שהאופה מאבות מלאכות שהאופה מאבות מלאכות הואל), ולא איפשיטא. וקשיא לן מכדי רדיית הפת חכמה ואינה מלאכה, דגרסינן בפרק כל כתבי הקדש תנא דבי שמואל כל מלאכם ערודה לא מעשו מלאכון עבודה לא ועשה, יצא תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה . מלאכה, וכיון שאינה מלאכה אמאי לא פשטי בה להיתירה. וקבלנו מרבותינו כי בעיא זו להתיר לו בפטור ומותר היא, לפיכך לא איפשיטא. ויש אומרים כי רדיית הפת האפויה היא חכמה ואינה מלאכה, אבל חכמה ואינה מלאכה, אבל רדייתה בעודה עיסה קודם שיקרמו פניה מלאכה היא, הלא תראה הפת האפויה איפשר לרדותה בסכין וכיוצא בה, אבל העיסה אי איפשר לרדותה אלא בידים. שנמצא כמו לש ועורך, ומתקן הוא ואינו מקלקל, ולפיכך לא הזכירו במקום . הזה הא דתניא דבי שמואל כלל ללמד כי אינו דומה זה לזה כלל. פיסקא פשט העני את ידו לפנים. אקשינן והא בעינן עקירה והנחה מעל גבי מקום ארבעה וליכא, דהא כל

ם ל**אותה הלר.** שהוא עומד בתוכה מותר להחזירה אבל לחלר אחרת הסמוכה לה אסור לזורקם: לכי חיכול עלה כורא דמילחא. בבדיחותא אהדר ליה כשתמדוד לי כור של מלח אומר לך טעמו של דבר. לישנא אחרינא לכשתאכל עליה כור של מלח לא תוכל להשוותם זו לזו:

מחשבחו. שנתכוון לפנותה מחלר זו לא נמקיימה הלכך לא גזרו אבל לחצר אחרת נתקיימה מחשבתו וגזור דילמא זימנא אחריתי שדי להו לרה"ר: ולא אידכר. קודם אפייה על שגגתו שהיא שבת או שמלאכה זו אסורה: למאן התירו. הא לא מסיק אדעתיה לבא לישאל על כך: ואלא דאיהדר ואידכר. קודם אפייה: מי מחייב. חטאת באפייתו: מחלתה וסופה. תחלת המלאכה וסופה. לא נודעה לו שגגתו עד שנגמרה עבירה: לחקרים. אחר שראה ובא לפנינו

לישאל לרדותה קודם שיבא חבירו לידי חיוב חטאת: וכי אומרים לו לאדם. לא וחטא איסור קל כדי שלא יתחייב חבירך עונש חמור: בהדיא. סקילה. ובלשון פשיטותה ולה בלשון בעיה מתני רב אחה בריה דרבה מילתה דרב ביבי: מעל גבי מקום ד'. דהוי חשוב למיהוי הנחתו הנחה ועקירתו עקירה וידו לאו מקום ד' הוא וקתני לה מתני׳ בין לעקירה בין להנחה דקתני ונתן לתוך ידו של בעל הבית הרי הנחה או שנטל מתוכה הרי עקירה: קלוטה. החפץ הואיל ונקלט באוירה של רשות הרבים כמי שהונחה בתוכו הוא ואע"ג דלא נח: ובתוך

יוהא בעינן עקירה והנחה מעל גבי מקום יעל ד' וליכא אמר רבה הא מני ר"ע ד' על ד' וליכא דאמר לא בעינן מקום ארבעה על ארבעה ∘דתנן הזורק מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע רבי עקיבא מחייב וחכמים פומרים ר"ע סבר אמרינן "קלומה כמי שהונחה דמיא ורבגן סברי לא אמרינן קלומה כמי שהונחה דמיא למימרא דפשימא ליה לרבה דבקלומה כמי שהונחה דמיא

דאתי עשה דפסח שיש בו כרת ודחי עשה דהשלמה וקא עברי כהנים בעשה דהשלמה ומקריבין למחוסר כפורים כפרתו כדי שיביא פסחו וכן בפרק בתרא דעירובין (דף קג: ושם) כהן שנמלא בו יבלת חבירו חומכה לו בשיניו™ אע"ג דהוי שבות וגבי חליה שפחה וחליה בת חורין שנהגו בה מנהג הפקר וכפו את רבה בהשולח (גיטין דף לח:)™ משום שהיתה מחזרת וממליאה עלמה לזנות ודומי׳ים לאנוסין בי והוי נמי כמלוה דרבים בא: קודם שיבא דידי איסור סקידה. וא״ת מאי בעיא היא זו אם התירו לרדותה פשיטא שלא ישמע לנו אם נאסור לו ותי׳ ריב״א ב)דאם לא התירו לא מיחייב סקילה כיון שמניח מלרדות ע״י מה שאנו אוסרין לו וכן בפסחים בס"פ האשה (דף זב. ושם) ערל הזאה ואיזמל העמידו דבריהם במקום כרת אלמא לא מיחייב כרת הואיל ורבנן הוא דאסרי ליה למיעבד פסח וא״ת והיכי אתי לידי חיוב סקילה בי והא התראת ספק הוא דבשעה שהדביק פת בתנור שמא היה בדעתו לרדותה קודם שיבא לידי איסור סקילה ומה שלא רדה שמא שכח ההחראה וחי׳ ריב״א דכיון שהדביק חוך כדי דבור של החראה °ובודאי חאפה אם לא ירדנה לאו התראת ספק הוא "דודאי לא היה בדעתו לרדות קודם אפייה ולא הוי התראת ספק אלא בגבלוקח אם על הבנים למ"ד בפ' ואלו הן הלוקין (מכות דף טו.) בטלו ולא בטלוב™ דשמא לא ישבור כנפיה או לא ישחטנה בה ועכשיו שמשבר כנפיה אין יכולין להתרותו דלא הויא התראה אלאבי על הלאו והלאו כבר עבר וכן בשבועה שלא אוכל ככר זו אם אוכל זו ואכליה לאיסוריה והדר אכליה לתנאיה בשתתרין בו בשעת אכילת איסור עדיין מחוסר מעשה אכילה של תנאי קודם שיתחייב מלקות ^{כח} אבל הכא כשמדביק פת בתנור אין האפייה מחוסרת מעשה ^{כט}: ב**ותבי** דה בהדיא. אית ספרים דגרסי בעי רב ביבי ומתני בהדיא בבעיא דרב ביבי איסור סקילה: והא בעיגן עקירה והנחה מעד מקום ד'. אומר ר״מ^ר דאין רגילות להניח החפץ בפחות מד^{ירא} וכן היה מסתמא במשכן ^{דב} ועוד אומר ר״י^{רג} דאל יצא איש ממקומו ^{דד}משמע דקאי נמי אחפך כלומר ממקומו של ספץ דרשינן בעירובין (פֹיא ד׳ יז:) דאל יצא אל יוציא אע״ג דפשטיה דקרא קאי אמתקומו של אדם דהיינו ד׳ אמות מ״מ^{לה} משמע נמי מקום החפץ ואין מקום חשוב בפחות מדידו: יאבל למעלה מי' ד"ה פטור. יש להוכיח קלת מכאן דמושיט חייב נמי למטה מי' דאם חמלא לומר פטור לפי שלא מלינו במשכן מושיט למטה מי׳ שהעגלות היו גבוהים י׳ א״כ לימא הכא אבל למעלה מי׳ ד״ה חייב דילפינן זורק ממושיט אבל עחה דמושיט חייב למטה מי׳ אז לא מלי למימר למעלה מי׳ ד״ה חייב דא״כ למטה מי׳ מ״ט פטור זורק™ ומיהו אינו הוכחה דלא מלי למימר דלכ״ע ילפינן זורק ממושיט דא"כ הא דתנן לקמן בהזורק (דף נו.) היו שתיהן בדיוטא אחת הזורק פטור והמושיט חייב אלמא לא ילפי׳ זורק ממושיט אמאן חרמייה וחדע דהא כי נמי נימא דמושיט חייב למטה מי׳ הוי מצי למימר דלכ״ע ילפי׳ זורק ממושיט ובדיוטא אחת בין למטה מי׳ בין למעלה מי׳ ד״ה חייב ופליגי למטה מי׳ בזו כנגד זו דמר סבר אמרינן קלוטה כמי שהונחה דמיא ומר סבר לא אמרינן אלא דלא מלי למימר דלכ״ע ילפינן זורק ממושיט משום מתני׳ דהזורק ולמאי שנפרש בסמוך אחי נמי שפיר דלא נקט הכי: דרבי עקיבא סבר ילפי׳ זורק ממושים. וא"ת והא ע"כ זורק מרשות היחיד לרה"י דרך רשות הרבים לא היה במשכן דאם היה במשכן מה לריך למילף ממושיט ומ"ט נמי דרבנן דפטרי וכיון דלא היה במשכן אמאי מחייב ר"ע דבחולדה דהולאה שהיא מלאכה גרועה אין לנו לחייב אלא דוקא אותן שהיו במשכן כדפרישית לעיל (ד׳ ב.) וי"ל דר"ע סבר דזורק דמי טפי למושיט ממאי דדמו שאר חולדות להולאה: אבל דמטה מי' ד"ה חייב ראמר קדומה כמי שהונחה. °כשהחפץ בידו של עני או של בע"ה לא שייך קלוטה דהא כשנותן בע"ה לחוך ידו והוליא לא מחייב חימה לר"י אם ברייתא היא בשום מקום דבעינן הנחה על גבי מקום ד' וכדמשמע קלת בסמוך דא"ר זירא הא מני אחרים היא משמע דפליגי רבנן עליה אם כן היכי קאמר הכא ד״ה חייב אם כן ההיא ברייתא מני ונראה דלא קשה מידי שיעמיד ר״ע ורבנן כמתניתין ולא כההיא ברייתא דניחא ליה להעמיד מתני׳ ככ״ע: דאמרינן קדומה כמי שהונחה דמיא. וקשה לר״י דמאי פריך למימרא דפשיטא ליה לרבה מנא ליה דפשיטא ליה לרבה אי משום דקאמר הא מני ר"ע היא^{דה} היינו משום דלר"ע אים ליה ממה נפשך קלוטה כמי שהונחה דמיא^{דט} אבל אליבא דרבנן מספקא ליה ולהכי לא הוה מצי למימר הא מני רבנן היא ואם היינו אומרים הא דקאמר לעיל רבי עקיבא סבר קלוטה כמי שהונחה דמיא

> חיובי שבת לא מחייבי עד שיעקור ממקום ד' וינוח במקום ד'. ואוקמא רבה לר' עקיבא דסבר קלוטה באויר כמי שהונחה בקרקע . דמיא, דתנן מרה״י לרה״י ורה״ר באמצע ר׳ עקיבא מחייב וחכמים פוטרין.

רב ביבי דמיירי במזיד ודו"ק.

בשפום. עם לא לא במקום רוב של היו של החימור בעינן. מוס' הלמ"ש. ב.0. אלא בוראי תאפה. מוס' הלמ"ש. ל. דסברא היא. מוס' הלמ"ש. לא. אלא במקום רוב שיכול להשתמר בו שלא יפול. כשכ"ח. ל.ב. [ש]היו נוטלים הופץ ממ"ש. לא. אלא במקום רוב שיכול להשתמר בו שלא יפול. כשכ"ח. לה"ח. לה ביר ייצור לה הכי. לעב"ח. לה"ש. אל יוציא. מוס' הלמ"ש. לו. ותנאי דאמרי בשמעתין דפליני בה, לית להו הא טעמא, אי נמי גמירי לה הכי. לעב"ח. לה ביר ייצור לה הכי. לעב"ח. לה"ש. מוס' הלמ"ש. שהדבר נטוי לשני צדרין, ממילא. מוס' הלמ"ש.

ורבנן כו' הכל מדברי רבה היא הוה אתי שפיר אך אין נראה שיהא מדברי רבה ואומר ר"י דהכי פירושו והא מיבעיא בעי לרבה וכיון דאיכא לספוקי בפלוגתייהו^מ איכא נמי לספוקי דילמא לכולי עלמא לא אמרינן קלוטה כמי שהונאה ובזו כנגד זו לכ"ע פטור כי פליגי

באן לחצר אחרת. ואסור להחזירה דקתני לא להחזירה אצלו קאמר אלא להחזירה לחלר אחרת: וכואי שנא. בזו כנגד זו אייריא בדיוטא אחת שנא ושנא דאיכא איסור חיוב חטאת דמושיט מרה"י לרה"י דרך רה"ר א"נ בדיוטא אחת וכגון שאין מפסיח שם רה"רג: ואלא דאהדר ואידכר מי מחייב.

תימה דלישני אימא לידי ש (חיוב) איסור חטאת כדקאמר בסמוך קודם שיבא לידי איסור סקילה:

ובי אומרים לו לאדם חמא בשביל שיזכה חבירך. והא דאמר בככל מערבין (עירובין לב: ושם) דרבי סבר ניחא

ליה לחבר דליעבד איסורא קלילא ולא ליעבד עם הארץ איסורא רבה התם ש א) קשה לרשב״א דכי אידכר נמי יכול לבוא לידי חטאת אם שכח לבסוף קודם שנאפה כדי שלא יאכל ע"ה טבל על ידו דאמר לי׳ מלא לך כלכלה של תאנים מתאנתי' הפת כדמוכה ס"פ הזורה T אבל הכא שלא נעשה האיסור על ידו [לקמן קב.] ואומר מהר"מ ה דהא לא שכיח אין אומרים לו חטא אפי׳ איסור הל שיחזור וישכח:1 ביחור השכח:1 ב) תימה למהר"ר שמואל ממירבורא א"כ מאי קא שלא יבא חבירו לידי איסור חמור ואומר ריב"א דאפי׳ למדביק עלמו מניע פולט ש"ב מסי קס מיבעיא כיון דבין החירו בין לא החירו לא מחייב פשיטא דלא יחירו ונ"ל דנ"מ אם החירו דמחייב אם לא ירדה החירו דמחייב אם לא ירדה אין לפשוט משם להתיר דהתם א עדיין . לא נעשה האיסור ומוטב שיעשה איסור קל ולא יעשה איסור חמור על ידו אבל א"נ היא גופא קא מיבעי' ליה המירו דאם לא ימירו הכא המעשה של איסור כבר נעשה מחייב ול"ד לההיא דפחחים וממילא יגמור יבלא יעשה אפי׳ איסור מחייב ונ"ד נההית דפסחים כיון דפשע או לא המירו דלא מחייב אע"ג דפשע מתחלה השתא מיהא אינו מניח מלרדות אלא ע"י שאסרו לו קל בידים והא דתנן בהשולח (גיטין דף מא: ושם) מי שחליו עבד וחליו בן חורין כופין את רבו ועושה אותו בן חורין ואע"ג דבההיא פירקא (דף לח:) א"ר יהודה כל המשחרר עבדו עובר בעשה דלעולם בהם תעבודויג שאני א. ורה"ר מפסיק באמצע. פריה ורביה דמלוה רבה היא"ד כדמשני

התם בר"א שנכנס לבה"מ ולא מלא שם

י׳ ושחרר את עבדו להשלימו לי׳ מלוה

דרבים שאני ועוד י"ל דדוהא היכא

דפשע האמר וכי אומרים לו לאדם חטא

כדי כו'טוֹ ואתי שפיר הא דאמרי׳ בריש

תמיד נשחט (פסחים דף נט. ושם) טו

מוסף תוספות

מכמים:

תום' הרא"ש. זות' הרא"ם ג כי את כוגד תוסי הנסיט, ג. כי אם כנגו החצר אבל הבית שאחורי אותה חצר סמוך לרשות היחיד אחר, דבכי האי גוונא לא מיחייב מושיט גוונא לא מיחייב מושיט אלא כעין העגלות שבמשכן שהיו פתוחות לכל רוח לרשות הרבים. מום' הלח"ש, T. שאם חזר העגלות ושכח חייב חטאת. מוס׳ הכא"ש. ה. דבשביל זה איז לו חוח׳ הרח״ם הרח"ש, I. חבר שאמר לעם הארץ לקוט לך תאנים מתאנתי יתרום החבר מתאנים שבביתו כנגד אותן שילקוט עם הארץ לפי שעם הארץ חשור לפי שעם הארץ חשוד לאכול בלא תרומה, ואקשי׳ התם וכי נחשדו חברים לתרום שלא מז . המוקף כלומר דהא בעינן הארץ ופרקי׳ התם. שיטה להר״ן. ח. והלכתא כותיה. ריטנ״ל. אלמא אומרים לו ליעכיים. אלמא אומוים לד לאדם חטא לזכות לחבירך, י"ל. מוס׳ הלח״ם. 0. היינו טעמא. מוס׳ הלח״ם. י". [ד]אם יאכל עם הארץ טבל על ידו הוי
הארץ טבל על ידו הוי
כאלו הוא אוכלו, לפיכך
מוטב שיעשה הוא איסור
קל ויתרום שלא מן
המוקף ואל יאכל עם
הארץ טבל על ידו. מוס׳ הראדץ טבל על ידו. מוקי הרא"ש. [ועי' מאירי]. יא. גבי הך דרבי. מוקי הרא"ש. יב. דילמא. רעב"א. יג. [הרי] שאומרים לו לאדם חטא כדי שיוכה י"ל. תוס׳ חבירך וכו׳ הרא״ש. יד. ז יד דלא יאלקיים, דו דלא חווה בראה לשבת יצרה. מוס' פסחים פח: 10. שהדביק סמוך לחשיכה. תוס' גיטין . מלו: אבל היכא דלא פשע לא. חי׳ הר״ן. מוו. אין לך דבר שמתעכב אחר תמיד ופסח ומחוסר כפורים דערבי פסחים בלבד, שטובל ואוכל לערב, ומפ משום. מוס' יI.כדי שיזו שיזכה

בעבודה. תוס' גיטין מא: 'Π. [ו]אע"ג דהם פושעים. סוס' גיטין מח: "D. מח" הכ"ץ לימח: "יודמו גברא לאנוסין". כ. ולא לפושעים. מ" הכ"ץ. כא. כיון דרבים נכשלים בה. חוס' הלח"ש, [וש" מהכ"ס, ומכמח מטוס]. ברבים נכשלים בה. חוס' הלח"ש, [וש" מהכ"ס, ומכמח מטוס]. כג. נגון. מוס' הלח"ש, כד. שאינו עובר על לאו דלא הקח אם לא שיבטל העשה שלא יוכל לקיימו כגון על ידי שחיטה או שבירת כנפיה, דכשהתרו בו בשעה שנטל האם אם תטלנה ותשחטנה תלקה היינו התראת ספק שבשעה שנטל האם על הבנים עדיין מחוסר מעשה אחר קודם שיתחייב מלקות. מוס' הלח"ש. כה. ולא יבטל העשה. מוס' הלח"ש. כה. בשעת מעשה הבנים עדיין מחוסר מעשה אחר קודם שיתחייב מלקות. מוס' הלח"ש. כה. ולא יבטל העשה. מוס' הלח"ש. כה. בשעת מעשה כשעובר. תוס׳ הכל״ש. בז. והתרו בו בשעת אכילת איסור ואכלה בתור כדי דיבור של התראה. היינו התראת ספק. תוס׳ הכל״ש.